

Допілко В. О.*

к. ю. н., доцент кафедри

морського права

Одеського національного

морського університету

(м. Одеса, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0019-7195>**Явдошук Р. В.****

магістр

Одеського національного

морського університету

(м. Одеса, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6883-0113>

***Vladislav Dopilko**, PhD in Law, an Associate Professor, Department of Maritime Law of Odessa National Maritime University (43, Mechnikova St., Odessa, Ukraine).

****Roman Yavdoschuk**, Magister in Law of Odessa National Maritime University (43, Mechnikova St., Odessa, Ukraine).

УДК 34:656.072.5(477)

DOI 10.26886/2524-101X.4.2019.6

ПРАВОВІ ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ КОНТРАБАНДИ ТА ПОРУШЕННЯМ МИТНИХ ПРАВИЛ НА ТРАНСПОРТІ: СУЧАСНИЙ СТАН

LEGAL MEASURES TO COUNTERACT SMUGGLING AND VIOLATIONS OF CUSTOMS RULES ON TRANSPORT: THE MODERN STATE

ABSTRACT

The article is devoted to the research of modern issues of organizational and legal means of combating smuggling and violation of customs rules in transport.

Within this article the peculiarities of legal regulation of organizational and legal means of combating smuggling and violation of customs rules in different modes of transport were investigated. In this regard, it should be pointed out that each of these modes of transport requires specific organizational and legal remedies in relation to the individual properties of a particular mode of transport, in order to properly counteract smuggling and breach of customs rules. The legal framework, which implements the legal regulation of organizational and legal means of combating smuggling and violation of customs rules are analyzed in the article. Attention is drawn to the fact that road transport is most often used for smuggling. The second half of the article explores the current issues of organizational and legal means of combating smuggling and violation of customs rules. Doctrinal studies of scientists on the issues of organizational legal means of combating smuggling and violation of customs rules in transport are considered. It is stated that our country needs to go over the international experience in improving the material and technical base of customs and law enforcement agencies, which prevent the commission of smuggling and violation of customs rules in transport. The necessity of intensification of normative-making activity on creation of normative-legal acts that would improve coordination and cooperation of customs and law-enforcement bodies of Ukraine is pointed out. It is proposed to amend the current legislation to strengthen the responsibility for committing smuggling.

The key words: organizational and legal means, smuggling, customs rules, transport, modern issues.

Наукове опрацювання проблематики правових та організаційних засобів протидії контрабанді та порушенням митних правил на транспорті уже доволі тривалий період не полишає своєї актуальності, а боротьба з цим негативним явищем є одним із першочергових завдань для України. Це обумовлюється тим, що за роки незалежності наша держава неодноразово ставала об'єктом експансії міжнародних злочинних угруповань, діяльність яких сконцентровано на вчиненні контрабанди та порушень митних правил на транспорті. Окрім того, така діяльність негативно впливає на суспільну безпеку у разі нелегального перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин, зброї та боєприпасів, а також викликає загрозу для захисту культурних цінностей та надбань країни. На теперішній час найбільш типовими контрабандними схемами та механізмами, що застосовуються на митницях продовжують залишатися переміщення товарів за допомогою різного виду транспорту без належного оформлення, митних платежів, фіксації в обліках відповідних служб та зниження митної вартості та кількості задекларованих товарів шляхом підміни або підробки товарно-супровідних документів, маніпуляції з кодуванням товарів.

За останнє десятиліття в Україні неодноразово порушувалися питання удосконалення механізму протидії контрабанді та порушенням митних правил на транспорті. Так, питання у сфері сучасних проблем організаційно-правових засобів боротьби з контрабандою та порушенням митних правил на транспорті були предметом дослідження О. Р. Авдєєва, О. Ф. Бантишева, В. Д. Басай, А. Д. Войцешука, Є. В. Додіна, Л. В. Дорош, С. В. Ківалова, Н. О. Коваль, Б. А. Кормича, М. І. Костіна, А. Ф. Моти, О. М. Омельчук, В. В. Прокопенка, О. П. Федотова та інших. Водночас необхідно звернути увагу, що, незважаючи на значну кількість наукових розвідок, присвячених організаційно-правовим засобам боротьби з контрабандою та порушенням митних правил, ця проблематика залишається актуальною та потребує подальших наукових досліджень.

Метою даної статті є означення сучасних проблем організаційно-правових засобів боротьби з контрабандою та порушенням митних правил на транспорті та пошук можливих шляхів їх вирішення.

У сучасних умовах боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил є першочерговим завданням для нашої держави. Обумовлено це тим, що контрабанда та порушення митних правил набувають дедалі більш витончених та організованих форм, що у свою чергу ставить під загрозу національну безпеку та належний економічний розвиток країни.

Крім того, географічне положення України дозволяє використовувати автомобільний, залізничний, авіаційний та морський транспорт для вчинення контрабанди та порушень митних правил. На теперішній час досить розвинута транспортна логістика (система з переміщення будь-яких матеріальних предметів або речовин з однією точки до іншої оптимальним маршрутом) стала одним з детермінантів збільшення контрабандних переміщень та порушень митних правил на транспорті. З цього приводу заслуговує на увагу думки О. Ю. Бусол та В. Ю. Ложкіна, які у своїх наукових дослідженнях вказують на те, що переважна більшість контрабандних проявів фіксується у морських портах (м. Чорноморськ, м. Одеса, м. Миколаїв тощо), на суходольних ділянках державного кордону та на авіаційних (м. Київ) і залізничних (Сумська область) пунктах пропуску товарів (Бусол, 2008, с. 44).

Кожен з цих видів транспорту, у зв'язку з індивідуальними властивостями, потребує специфічних організаційно-правових засобів боротьби з проявами контрабанди та порушеннями мит-

них правил. Так, наприклад, для боротьби з контрабандою та порушенням митних правил на морському транспорті діють такі нормативно-правові акти: наказ Міністерства фінансів України від 10.03.2015 р. № 308 “Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті”, метою якого є визначення порядку виконання митних формальностей при переміщенні водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними. Попри це, на сьогодні контрабанда на судні є вкрай актуальною проблемою для нашої держави. На наш погляд, сприяє цьому негативному явищу така об’єктивна причина, як корумпованість митних та провоохоронних органів, що, у свою чергу, робить привабливою територію України для здійснення злочинної діяльності у вигляді контрабанди та порушень митних правил на транспорті.

Залізничний транспорт. На залізничному транспорті також діють спеціальні нормативно-правові акти, що спрямовані на виявлення та попередження вчинення контрабанди та порушень митних правил. Як приклад можна навести наказ Міністерства транспорту та зв’язку України від 18.09.2008 №1019/1143 “Про затвердження інструкцій про взаємодію посадових осіб митних органів, що здійснюють митні процедури в міжнародному залізничному сполученні, і працівників залізниць України”. Метою Інструкції про взаємодію посадових осіб митних органів, що здійснюють митні процедури з товарами (вантажами), переміщуваними залізничними вантажними поїздами, і працівників залізниць України є узгодження дій посадових осіб митних органів, що здійснюють митні процедури з товарами, переміщуваними залізничними вантажними поїздами, і працівників залізниць України, визначення їх прав, функціональних обов’язків та відповідальності. Також необхідно відмітити наказ Державної прикордонної служби України від 06.10.2009 № 745/926/1032 “Про затвердження Технології прикордонного та митного контролю у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон для залізничного сполучення” (далі – Технологія). Затверджена Технологія застосовується під час здійснення прикордонного та митного контролю пасажирських поїздів міжнародного сполучення у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон для залізничного сполучення і спрямована на удосконалення рівня взаємодії органів охорони державного кордону та митних органів,

структурних підрозділів залізничного транспорту України, дотримання графіку руху пасажирських поїздів, скорочення часу проведення прикордонного та митного контролю осіб, транспортних засобів, товарів та іншого майна.

Однак, вважаємо, що правове забезпечення протидії та попередження вчиненню контрабанди та порушень митних правил на залізничному транспорті на сьогодні є недостатнім. Адже, не дивлячись на зазначені нормативно-правові акти, злочинці продовжують свою незаконну діяльність. Так, зокрема, упродовж минулого року прикордонники однієї з областей України разом з працівниками органів доходів та зборів неоднаразово фіксували переміщення контрабанди. За попередніми оцінками, за цей час одне злочинне угруповання доправило до Польщі цигарок на загальну суму понад 19 млн грн. Слідчі встановили, що найчастіше великі партії товару перевозились у схованках на дні вантажних вагонів із залізною рудою, що прямували з України (У Польщі розкрили чергову схему контрабанди сигарет залізничними вагонами з України, 2019). На великий жаль, такі випадки вчинення контрабанди та порушень митних правил за допомогою залізничного транспорту непоодинокі. У зв'язку з цим, вважаємо, що на теперішній час необхідно вдосконалити координаційну діяльність прикордонних служб України з правоохоронними органами країн-сусідів, а також розробити положення про спільне виявлення та попередження контрабанди та порушень митних правил на залізничному транспорті.

Авіаційний транспорт. Переміщення авіаційним транспортом також регулюються рядом нормативно-правових актів, метою яких є протидія вчиненню контрабанди та порушень митних правил. Це, зокрема, наказ Міністерства фінансів України від 03.08.2018 № 671 “Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на повітряному транспорті”, яким визначено порядок виконання митних формальностей під час здійснення митного контролю та митного оформлення повітряних суден перевізників і товарів, що переміщуються ними. Попри це, вважаємо, що на теперішній час об'єктивно необхідним є розроблення методичних рекомендацій з метою визначення дій працівників митних та прикордонних органів у випадку виявлення контрабанди та порушень митних правил. Обумовлено це тим, що більшість працівників даних органів не мають належного практичного досвіду щодо першочергового належного фіксування

цього виду злочину, що у свою чергу, у подальшому може призвести до уникнення винних осіб від відповідальності.

Автомобільний транспорт. Згідно з даними Департаменту організації протидії митним правопорушенням ДФС, автомобільний транспорт найбільш часто використовується для переміщення предметів контрабанди (Департамент організації протидії митним правопорушенням та міжнародної взаємодії, 2018). З метою протидії контрабанді та порушенням митних правил на автомобільному транспорті було також прийнято низку нормативно-правових актів. Зокрема, наказ Державної митної служби України від 17.11.2005 № 1118 “Про затвердження Правил митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України”, метою якого є вдосконалення митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України. Однак, на наш погляд, цей наказ на теперішній час є застарілим та не відповідає сучасним вимогам здійснення митних формальностей стосовно транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України.

З цього приводу заслуговує на увагу думка О. О. Германа, який вказує на те, що поза увагою положень наказу Державної митної служби України “Про затвердження Правил митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, які переміщуються громадянами через митний кордон України” залишились питання, які регулюють порядок митного контролю та митного оформлення моторних транспортних засобів, що надходять на митну територію України на адресу громадян у несупроводжуваному багажі або вантажних відправленнях для вільного обігу. При цьому практично усі нормативно-правові акти, на які є посилання у цьому наказі, втратили чинність (Герман, 2016, с. 113).

Отже, є очевидним, що на теперішній час у наявності велика нормативно-правова база, якою визначено організаційно-правові засоби боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил на різних видах транспорту. Однак, не дивлячись на це, існує велика кількість проблем організаційно-правового характеру відносно боротьби з контрабандою та порушенням митних правил на транспорті. Здійснимо більш детальний розгляд основних проблем організаційно-правових засобів боротьби з контрабандою та порушенням митних правил на транспорті.

Поперед усе, необхідно зауважити, що на теперішній час однією з основних (базових) проблем досліджуваної сфери є низький контроль за службовою діяльністю посадових осіб, які здійснюють протидію та запобігання вчиненню контрабанди та порушень митних правил на транспорті. Також, на жаль, залишається на високому рівні корумпованість у митних та правоохоронних органах. Це твердження обумовлено тим, що під час опитування, яке проводилось у 2018 р., 35,6% митних експертів вважають, що корупція у митних органах залишається на тому ж рівні. Стосовно ж якості митних послуг, то думки розділились: 42,6% опитаних задоволені якістю послуг і професіоналізмом працівників митниці, а 40,2% – ні (Бізнес не відчуває змін на митниці – дослідження).

Також слід вказати на те, що важливе значення для ефективної боротьби з порушеннями митного законодавства має технічне облаштування митних органів (Дудчак, 2002, с. 220). У цій сфері також існують певні проблеми. Так, обмежені обсяги фінансування будівництва та реконструкції пунктів пропуску призводять до недосконалої інфраструктури (яка не відповідає вимогам ЄС), зменшення їх пропускної спроможності, а також є однією з причин виникнення черг транспортних засобів. Також відсутні належні умови для комплексного обслуговування учасників міжнародного руху на транспортних комунікаціях біля пунктів пропуску, є недостатнім рівень технічного оснащення пунктів пропуску технічними та спеціальними засобами контролю, у т.ч. приладами для перевірки паспортних документів, огляду транспортних засобів, дистанційного контролю для виявлення зброї, наркотичних, речовин та контрабанди, розвантажувальною технікою (укомплектованість спеціальними і технічними засобами контролю перебуває на рівні 35–45%), недостатнім є рівень облаштування та технічного оснащення пунктів пропуску для залізничного сполучення (Карнаухов, 2012, с. 520).

Для вирішення цієї проблеми вважаємо можливим та доцільним запозичення досвіду Митної служби США – відомства, яке здійснює розслідування порушень митного законодавства. Всеохоплююча комп'ютеризація митної діяльності під час обробки всього масиву інформації є ключовим елементом попередження і виявлення митних правопорушень. Комп'ютерна техніка використовуються співробітниками митної служби США для отримання практично будь-якої інформації, у т.ч. і про пасажирів, включаючи питання про те,

чи немає щодо них невиконаних ордерів (чи немає заборгованості), чи не притягувалися вони раніше до відповідальності за порушення митного або іншого законодавства й про те, яким чином вони потрапляли до країни або виїжджали з неї у минулому (Miller, 2017, р. 51). У комп'ютерних базах даних аналогічна допоміжна інформація міститься й щодо вантажовідправників, імпортерів та експортерів товарів. Ця інформація використовується митними інспекторами для визначення доцільності проведення додаткових оглядів, опитувань або вивчення документації. Зрештою, основним способом виявлення порушень митного законодавства є перевірки документів і товарів, що проводяться з використанням комп'ютерної техніки або консультаціями фахівця з імпорту (Комаров, 2013, с. 174).

Необхідно зауважити, що на теперішній час існує проблема у сфері забезпечення належної координації правоохоронних органів, які здійснюють протидію та попередження контрабанди та порушень митних правил на транспорті. У зв'язку з цим, необхідним є удосконалення системи координації діяльності усіх силових структур, зокрема СБУ, Держприкордонслужби та органів доходів і зборів. Основне у системі координації – систематизація, централізація гласної та негласної інформації щодо виявлених процесів у злочинному світі. Єдиної системи оперативно-розшукової інформації щодо організованої, у т.ч. транснаціональної, злочинності в Україні поки що не створено. Відсутній єдиний підхід до створення інформаційних систем оперативно-розшукового призначення навіть у межах одного відомства. У результаті різні оперативні підрозділи створюють і використовують замкнені банки і бази даних. З урахуванням цього потрібно, у першу чергу, вжити конкретних і за можливістю вичерпних заходів щодо забезпечення централізованого накопичення, систематизації і своєчасного використання оперативно-розшукової, а також іншої інформації щодо злочинних формувань, які діють на певній території (об'єктах) і займаються у т.ч. і контрабандою (Карнаухов, 2012, с. 521).

З цього приводу заслуговує на увагу думка А. Ф. Моти, який вказує, що у сучасних умовах ефективна діяльність органів охорони державного кордону України у боротьбі з контрабандою можлива лише у взаємодії з іншими правоохоронними органами. Підтвердженням цього, перш за все, є організаційно-правові основи діяльності ДПС України. Тривалий час основою для організації служби на державному кордоні

залишається реалізація цим органом державної політики з питань міграції та національної безпеки, спрямованої на активізацію протидії незаконній міграції (Мота, 2008, с. 375). У взаємозв'язку з цим формулюються повноваження (у т.ч. процесуальні) органів, підрозділів, військовослужбовців та працівників ДПС України, які переважно розраховані на виявлення і фіксацію фактів незаконного перетинання державного кордону фізичними особами і незаконного перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, а також притягнення до юридичної відповідальності винних у таких протиправних діяннях.

Слід також зауважити, що на жаль, міжнародне співробітництво та взаємодія митних і правоохоронних органів на практиці виявляє себе досить слабо, оскільки інформація щодо боротьби зі злочинністю, не завжди повідомляється представникам правоохоронних структур іноземних держав. Значна частина інформації передається з урахуванням взаємної довіри між керівниками правоохоронних органів суміжних країн. Однак організація боротьби з контрабандою, наприклад, наркотичних засобів, психотропних речовин не повинна ґрунтуватися лише на робочих контактах керівників відповідних органів (Романюк, 2001, с. 220). Необхідним є створення інформаційно-пошукової системи, яка б дозволила координувати дії міжнародних міжвідомчих структур з розшуку і затримання контрабандистів.

Необхідно також підтримати висловлені пропозиції та думку О. Р. Авдєєва, який вказує, що на сьогодні є необхідність створення спеціальної міжвідомчої міжнародної бази даних, основою побудови якої має стати інформація щодо: основних країн, де зосереджено вироблення наркотичних засобів, психотропних речовин, які є їх основними експортерами; країн їх транзиту; основних фізичних характеристик переміщуваних предметів; представників злочинних угруповань та юридичних осіб, що були помічені у здійсненні незаконного обігу цих препаратів. Доступ до такої бази даних має бути обмежений, проте цілодобовий та зрозумілий для представників митних та правоохоронних органів більшості країн, тому, як вбачається, має містити зазначену інформацію, викладену різними мовами (Авдєєв, 2016, с. 125).

Також на теперішній час необхідно, на основі наказу Міністерства внутрішніх справ України від 18.10.2018 № 849/828

“Про затвердження Порядку взаємодії органів Державної прикордонної служби України та Державної фіскальної служби України під час виявлення ознак порушень митних правил, а також виявлення майна, яке не має власника або власник якого невідомий”, розробити Інструкцію щодо протидії контрабанді та порушенням митних правил на транспорті. Оскільки вважаємо, що затверджений Порядок не охоплює специфічні риси вчинення правопорушень безпосередньо на різних видах транспорту, що, у свою чергу, унеможливує належний та злагоджений порядок взаємодії органів доходів та зборів із Державною прикордонною службою України щодо спільної протидії контрабанді та порушенням митних правил на транспорті.

Отже, дослідивши основні сучасні проблеми організаційно-правових засобів боротьби з контрабандою та порушенням митних правил, вважаємо, що в Україні давно склалася об’єктивна необхідність удосконалення матеріально-технічної бази митних та правоохоронних органів, до повноважень яких належить запобігання та попередження вчиненню контрабанди та порушень митних правил на транспорті. Також, на наше переконання, слід надати відповідному комітету Верховної ради України завдання з розроблення нормативно-правових актів щодо покращення координації та співпраці митних та правоохоронних органів України, а також оновлення нормативно-правової бази, якою регламентовано порядок виявлення та попередження контрабанди та порушень митних правил на різних видах транспорту.

Необхідно підтримати думку О. Р. Авдєєва щодо створення спеціальної міжвідомчої міжнародної бази даних, основою побудови якої має стати інформація щодо: основних країн, де зосереджено вироблення наркотичних засобів, психотропних речовин які є їх основними експортерами; країн їх транзиту; основних фізичних характеристик переміщуваних предметів; представників злочинних угруповань та юридичних осіб, що були помічені у здійсненні незаконного обігу цих препаратів (Авдєєв, 2016, с. 130). Також, вважаємо, що на теперішній час у процесі здійснення реформування митних та правоохоронних органів, до повноважень яких належить протидія та попередження контрабанди та порушень митних правил, необхідно залучати міжнародні міжвідомчі організації, які б здійснювали контроль за їх діяльністю.

ЛІТЕРАТУРА

Авдєєв, О.Р. (2016). Взаємодія органів доходів і зборів з правоохоронними та контролюючими органами у протидії контрабанді наркотичних засобів, психотропних речовин та фальсифікованих ліків. *LEX PORTUS*, 2, 124-149.

Бізнес не відчуває змін на митниці – дослідження. *Економічна правда*. <<https://www.epravda.com.ua/news/2019/03/11/645981/>> (2019, березень, 11).

Бусол, О.Ю. (2008). Стан боротьби з контрабандою та порушенням митних правил в Україні. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*, 18, 40-50.

Герман, О.О. (2016). Митний контроль і митне оформлення товарів за товарними позиціями 8701-8707, 8711, 8716 згідно УКТ ЗЕД, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного обігу. *Актуальні проблеми держави та права*, 2, 111-125.

Дудчак, В.І. (2002). *Митна справа*. К., КНЕУ.

Карнаухов, О.В. (2012). Теоретичні основи взаємодії і координації митних та правоохоронних і контролюючих органів у ході виявлення ознак кримінального правопорушення та розслідування у провадженнях про контрабанду. *Науковий вісник ДДУВС*, 4, 517-524.

Комаров, О.В. (2013). Світова та європейська практика з реалізації механізмів управління кордонами та адміністрування ризиків у митній галузі в контексті гарантування державної безпеки. *Вісник АСМУ. Серія "Державне управління"*, 2(9), 174-185.

Мота, А.Ф. (2008). Боротьба з контрабандою в діяльності Державної прикордонної служби України: організаційно-правові та процесуальні аспекти. *Форум права*, 3, 374-379.

Наказ про затвердження інструкцій про взаємодію посадових осіб митних органів, що здійснюють митні процедури в міжнародному залізничному сполученні, і працівників залізниць України, 2008 (Міністерство транспорту та зв'язку України). *Офіційний вісник України*, 95, 111, 3151.

Наказ про затвердження Порядку взаємодії органів Державної прикордонної служби України та Державної фіскальної служби України під час виявлення ознак порушень митних правил, а також виявлення майна, яке не має власника або власник якого невідомий, 2018 (Міністерство внутрішніх справ України). *Офіційний вісник України*, 97, 30, 3208.

Наказ про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, 2015 (Міністерство фінансів України). *Офіційний вісник України*, 39, 111, 1175.

Наказ про затвердження Порядку виконання митних формальностей на повітряному транспорті 2018 (Міністерство фінансів України). *Офіційний вісник України*, 76, 141, 2555.

Наказ про затвердження Правил митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України, 2005 (Державна митна служба України). *Офіційний вісник України*, 48, 214, 3028.

Наказ про затвердження Технології прикордонного та митного контролю у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон для залізничного сполучення, 2009 (Державна прикордонна служба України). *Офіційний вісник України*, 88, 92, 2982.

Офіційний веб-сайт Департаменту організації протидії митним правопорушенням та міжнародної взаємодії <<http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini/struktura-/aparati/departament-organ/>> (2019, серпень, 29).

Романюк, Б.В. (2001). Контрабанда: засоби попередження та протидії. Київ МІВВЦ.

У Польщі розкрили чергову схему контрабанди сигарет залізничними вагонами з України. *Zaxid.net*. <https://zaxid.net/u_polshhi_rozkrili_chergovu_shemu_kontrabandi_sigaret_zaluznichnimi_vagonami_z_ukrayini_n1452739> (2018, березень, 28).

Miller, T. (2018). On the Border: Portains of America's Southwestern Frontier.

REFERENCES

Avdeev, O.R. (2016). Vzaemodiya organiv dohodiv i zboriv z pravoohoronnymy ta kontrolyuchimi organami y protidii kontrabandi narcotychnih zasobiv, psyhotropnih rechovyn ta falsifitsivanyh likiv. [Interaction of Revenue and Charge Bodies with Law Enforcement and Control Bodies in Combating Smuggling of Drugs, Psychotropic Substances and Counterfeit Medicines]. *LEX PORTUS*, no. 2, 124-149 [in Ukrainian].

Biznes ne vidchyvae zmin na mitnitsy – doslidjennya. [Business is not experiencing changes at customs – research]. *Ekonomichna Pravda*. [Economic truth]. Retrieved from: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/03/11/645981/> (2019, March, 11). [in Ukrainian].

Busol, O.U. (2008). Stan borotby z kontrabandoy ta porushennyam mitnih pravil v Ukraini [The State of Combating Smuggling and Violation of Customs Rules in Ukraine]. *Borotba z organizovanoj zlochynnisty i korupciej (teoria i praktika)*. [Fighting Organized Crime and Corruption (Theory and Practice)], no. 18, 40-50 [in Ukrainian].

Dudchak, V.I. (2002). *Mytna sprava*. [Customs business]. Kyiv, KNEU. [in Ukrainian].

Herman, O.O. (2016). Mitnyy kontrol' i mitne oformlennya tovariv za tovarnymy pozyciyamy 8701-8707, 8711, 8716 zgidno UKT ZED, scho vvozyatsya gromadyanamy na mitnyy teritoryu Ukrainy dlya vilnogo obigy. [Customs control and customs clearance of goods under the headings 8701-8707, 8711, 8716 according to UED FEA, which are imported by citizens into the customs territory of Ukraine for free circulation]. *Aktual'ni problem derzhavy ta prava*. [Actual problems of the state and law], no. 2, 111-125 [in Ukrainian].

Karnauhov, O.V. (2012). Teoretychni osnovy vzaemodii i koordynacii mitnyh ta pravoohoronnyh i kontroluychih organiv y hodi viyavleniya oznak kriminalnogo pravoporyshennya ta rozslidyvannya y provadzhennyah pro kontrabandu. [Theoretical Foundations of Cooperation and Coordination of Customs, Law Enforcement and Control

Bodies in Finding Signs of Criminal Offense and Investigation in Smuggling Proceedings]. *Naukovyi visnyk DDUVS* [Scientific Bulletin of the State University of internal affairs], no. 4, 517-524 [in Ukrainian].

Komarov, O.V. (2013). Svitova ta evropeyska praktika z realizacii mehanizmiv upravlinnya kordonamy ta administrivannya pyzykiv u mitniy galuzi v konteksti garantuvannya derzhavnoi bezpeky. [World and European practice on implementation of border management mechanisms and risk management in the customs sector in the context of guaranteeing national security]. *Visnyk ASMU. Seria "Derjavne upravlinnya"*. [ASMU Bulletin. Public Administration Series], no. 2(9), 174-185 [in Ukrainian].

Miller, T. (2018). On the Border: Portains of America's Southwestern Frontier.

Mota, A.F. (2008). Borot'ba z kontrabandoy v diyalnosti Derjavnoi prykordonnoy sluzhby Ukrainy: organizaciyino-pravovi ta procesualni aspekty. [Fighting smuggling in the activity of the State Border Guard Service of Ukraine: organizational and legal and procedural aspects]. *Forum prava*. [Forum of Law], no. 3, 374-379 [in Ukrainian].

Nakaz pro zatverjennya instrukcyi pro vzaemodiyu posadovyh osib mitnyh organiv, scho zdiisnyt' mitni procedury v mijnarodnomy zaliznichnomy spoluchenni, i pracivnikiv zaliznic Ukrainy, 2008 (Ministerstvo transporty ta zvyazku Ukrainy). [Order on Approval of Instructions on the Interaction of Customs Authorities Performing Customs Procedures in International Railway Communications and Railway Workers of Ukraine 2008 (Ministry of Transport and Communications of Ukraine)]. *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 95, 111, 3151. [in Ukrainian].

Nakaz pro zatverjennya Poryadky vikonannya mitnih formalnostey na morskomy ta richkovomy transporti, 2015 (Ministerstvo finansiv Ukrainy). [Order on Approval of the Procedure of Customs Formalities for Maritime and River Transport 2015 (Ministry of Finance of Ukraine)]. *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 39, 111, 1175. [in Ukrainian].

Nakaz pro zatverjennya Poryadku vikonannya mitnih formalnostey na povitryannomy transporti, 2018 (Ministerstva finansiv Ukrainy). [Order on Approval of the Procedure for Completion of Customs Formalities by Air Transport 2018 (Ministry of Finance of Ukraine)]. *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 76, 141, 2555. [in Ukrainian].

Nakaz pro zatverjennya Poryadku vzaemodii organiv Derjavnoi prykordonnoy sluzhby Ukrainy ta Derjavnoi fiskal'noi sluzhby Ukrainy pid chas viyavlennya mayna, yake ne мае vlasnyka abo vlasnyk yakogo nevidomyi, 2018 (Ministerstvo vnutrishnih sprav Ukrainy). [Order on Approval of the Procedure for Interaction of Bodies of the State Border Guard Service of Ukraine and the State Fiscal Service of Ukraine during the detection of signs of violations of customs rules, as well as the identification of property that has no owner or owner unknown 2018 (Ministry of Internal Affairs of Ukraine)]. *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 97, 30, 3208 [in Ukrainian].

Nakaz pro zatverjennya Pravyl mitnogo kontroly ta mitnogo oformlennya transportnyh zasobiv, scho peremischuutsya cherez mitniy kordon Ukrainy, 2005 (Derjavna mytna slu-

jba Ukrainy). [Order on Approval of the Rules of Customs Control and Customs Clearance of Vehicles Moving Citizens Across the Customs Border of Ukraine 2005 (State Customs Service of Ukraine)]. *Ofitsiyniy visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 48, 214, 3028. [in Ukrainian].

Nakaz pro zatverjennya Tehnologii prykordonnogo ta mitnogo kontroly u punktah propusku (punktah kontroly) cherez derjavnuy kordon dlya zaliznuhnogo spoluchennya, 2009 (Derjavna prikordonna slujba Ukrainy). [Order on Approval of the Technology of Border and Customs Control at Checkpoints (Control Points) through the State Border for Railway Communication 2009 (State Border Service of Ukraine)]. *Ofitsiyniy visnyk Ukrainy*. [Official Bulletin of Ukraine], 88, 92, 2982. [in Ukrainian].

Oficyyniy web-sajt Departamenty organizacii protydii mitnim pravoporyshennyam ta mihnarodnoi vzaemodii [Official website of the Department of Customs Offenses and International Cooperation]. Retrieved from: <http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini/struktura-/apararat/departament-organ/> (2019, August, 29). [in Ukrainian].

Romanyk, B.V. (2001). *Kontrabanda: zasoby poperedjennya ta protydii* [Smuggling: Means of Prevention and Counteraction]. Kyiv, MIVVC. [in Ukrainian].

U Polschi rozkrily chergovy shemy kontrabandy sigaret zaliznychnymy vagonamy z Ukrainy [In Poland, another scheme for smuggling cigarettes by rail cars from Ukraine has been opened]. *Zaxid.net*. Retrieved from: https://zaxid.net/u_polshhi_rozkrily_chergovu_shemu_kontrabandi_sigaret_zaliznichnimi_vagonami_z_ukrayini_n1452739 (2018, March, 28). [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Допілко В. О., Явдоіцук Р. В. Правові засоби протидії контрабанді та порушенням митних правил на транспорті: сучасний стан. – Стаття.

У статті досліджуються сучасні проблеми організаційно-правових засобів боротьби з контрабандою та порушенням митних правил на транспорті. Розглядаються доктринальні дослідження вчених, а також наукова література стосовно даної тематики. Аналізується нормативно-правова база, якою регламентовано організаційно-правові засоби боротьби з контрабандою та порушенням митних правил. Запропоновано шляхи удосконалення організаційно-правових засобів боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил на транспорті.

Ключові слова: організаційно-правові засоби, контрабанда, митні правила, транспорт, сучасні проблеми.

АННОТАЦИЯ

Допілко В. А., Явдоіцук Р. В. Правовые средства противодействия контрабанде и нарушениям таможенных правил на транспорте: современное состояние. – Статья.

В статье исследуются современные проблемы организационно-правовых средств борьбы с контрабандой и нарушениями таможенных правил на транспорте. Рассматриваются доктринальные исследования ученых, а также

научная литература относительно данной тематики. Анализируется нормативно-правовая база, регламентирующая организационно-правовые средства борьбы с контрабандой и нарушениями таможенных правил. Предложены пути совершенствования организационно-правовых средств борьбы с контрабандой и нарушениями таможенных правил на транспорте.

Ключевые слова: организационно-правовые средства, контрабанда, таможенные правила, транспорт, современные проблемы.

